

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์(Correlational Research) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายของ ความยืดหยุ่นทนทาน พฤติกรรมการเผชิญปัญหา และการให้อภัย ที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิต ของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีวิธีการดำเนินวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นทหารทุกชั้นยศที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แบ่งตามพื้นที่ปฏิบัติงาน 3 พื้นที่ คือ พื้นที่นราธิวาส ,พื้นที่ยะลา และพื้นที่ปัตตานี จำนวน 14,000 นาย สํารวจเมื่อเดือน กรกฎาคม 2558 (จากบัญชีสถานภาพการบรรจุกำลังพล หน่วย พล.ร.15 ประจำเดือน ธันวาคม 2557 ข้อมูลกำลังพลฝ่ายกำลังพลจังหวัดทหารบกปัตตานี และจากการคาดการณ์กำลังพล 2 กองพันค่ายกัลยาณิวัฒนา)

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการวิเคราะห์อำนาจของการทดสอบ (Power Analysis) สำหรับสถิติสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณ เมื่อกำหนดขนาดค่าอิทธิพลขนาดเล็ก (effect size; $f^2 = 0.02$) ซึ่งการกำหนดค่าประมาณขนาดอิทธิพลที่ Cohen (1997 , อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) กำหนดไว้เป็น 3 ระดับ คือขนาดเล็ก ขนาดปานกลาง และขนาดใหญ่ตามประเภทของค่าขนาดอิทธิพลที่สำคัญ ซึ่งของผู้วิจัยเป็นขนาดอิทธิพลสำหรับการทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นตรง = f^2 กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ($\alpha = .05$) ซึ่งเป็นระดับความน่าจะเป็นที่ตัดสินใจถูกต้องเมื่อสมมติฐานหลักถูกต้อง และกำหนดอำนาจการทดสอบ (Power of test : $1-\beta$; = .95) ซึ่งเป็นความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐานหลักเมื่อสมมติฐานหลักเป็นเท็จ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) โดยมีตัวแปรทำนายจำนวน 3 ตัว ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power 3.0.1 ของ โคเฮน Cohen (1988, อ้างถึงใน นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2555) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 863 คน

ตาราง 4 ตารางแสดงค่าขนาดอิทธิพล โดยจำแนกตามประเภทของค่าขนาดอิทธิพล

Test	Effect Size	small	medium	large
1. Difference between two means	$d = (\mu_1 - \mu_2)/\sigma$.20	.50	.80
2. Difference between many means	$f = \sqrt{(\eta^2 / (1 - \eta^2))}$.10	.25	.40
หมายเหตุ: $f = \sigma_m / \sigma$ และ 'SPSS $\eta^2 = \eta^2 N / (N + k(\eta^2 - 1))$				
3. Chisquared test	$w = \sqrt{\sum_{i=1}^k \frac{(\pi_{1i} + \pi_{0i})^2}{\pi_{0i}}}$.10	.30	.50
4. Pearson's correlation coefficient	ρ or r	.10	.30	.50
5. Difference between correlation coefficient	$q = \text{Fisher's } z_1 - \text{Fisher's } z_2$.10	.30	.50
6. Linear multiple correlation coefficient	$f^2 = R^2_{Y.B} / (1 - R^2_{Y.B})$.02	.15	.35

ที่มา : นงลักษณ์ วิรัชชัย (2555)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นทหารทุกชั้นยศที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในค่าย สิรินคร จังหวัดปัตตานี ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี กองพลทหารราบที่ 15 จังหวัดปัตตานี และ ค่ายกัลยาณีวัฒนา จังหวัด นราธิวาส โดยมีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดให้ระดับชั้นยศและหน่วยทหารเป็นชั้นในการสุ่ม และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงชั้นยศ(Purposive sampling) ชั้นประทวน จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน และ ทหารกองประจำการ จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน รวม 4 กลุ่ม เป็นจำนวน 20 คน

ตาราง 5 แสดงข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ค่าย	พื้นที่ ปฏิบัติงาน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ระดับชั้นยศ			ระดับชั้นยศ		
		สัญญา บัตร	ประทวน	ทหารกอง ประจำการ	สัญญา บัตร	ประทวน	ทหารกอง ประจำการ
ค่ายสิรินคร	ยะลา	68	474	944	4	29	58
ค่ายอิงคยุทธ บริหาร	ปัตตานี	84	372	397	5	23	24
กองพลทหาร ราบที่ 15	ปัตตานี	520	3,546	4,623	32	220	286
ค่ายกัลยาณี วัฒนา	นราธิวาส	136	948	1,888	8	58	116
รวม		808	5,340	7,852	49	329	483
รวมทั้งหมด		14,000			863		

ที่มา : ข้อมูลประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กรกฎาคม (2558)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถาม (Questionnaires) โดยใช้ลักษณะมาตรวัดของ Likert scale 5 ระดับ ประกอบด้วยแบบสอบถาม 5 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบประเมินความยืดหยุ่นทนทาน 3) แบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญปัญหา 4) แบบวัดการให้อภัย 5) แบบประเมินภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) ด้วยการใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยมีรายละเอียดของการสร้างและพัฒนาเครื่องมือดังต่อไปนี้

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระดับชั้นยศ ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาพบเจอเหตุการณ์

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความยืดหยุ่นทนทานของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถามความยืดหยุ่นทนทาน (Questionnaires) โดยข้อความคำถามเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert scale

การสร้างเครื่องมือ

แบบประเมินความยืดหยุ่นทนทานของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเมินโดยใช้แนวคิดของกรอตเบิร์ก (Grotberg) เป็นแบบสอบถามประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านความมั่นใจในการดำรงชีวิตอยู่ ด้านการมีสิ่งสนับสนุนทางสังคม การมีชีวิตรอยู่ด้วยความมั่นคงทางจิตวิญญาณ และด้านความสามารถในการผ่อนคลายความเครียดและแก้ไขปัญหา ประกอบด้วยข้อความคำถาม 20 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5 ระดับ เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด

4 ระดับ เห็นด้วยมาก หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมาก

3 ระดับ เห็นด้วยปานกลาง หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านพอประมาณ

2 ระดับ เห็นด้วยน้อย หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านค่อนข้างน้อย

1 ระดับ ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริง หรือไม่ตรงกับตัวท่านเลย

ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงให้มีความชัดเจน ถูกต้อง (Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับเนื้อหา ในประเด็นที่ต้องการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาลงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์

หลังจากนั้นให้คะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ถ้าค่าดัชนี IC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 คำถามข้อนั้นก็มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าคำถามข้อใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 คำถามนั้นจะถูกตัดออกไป

ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ทหารพราน กรมทหารพรานที่ 43 จังหวัดปัตตานี จำนวน 45 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) และจึงนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ซึ่งแบบประเมินความยืดหยุ่นทาน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .503 ถึง .742 ข้อคำถามตัวแปรความยืดหยุ่นทานมีจำนวน 15 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) .865

การวิเคราะห์และการแปลผล

ผู้วิจัยได้แบ่งระดับความยืดหยุ่นทนทานของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

การแปลผล	คะแนนโดยรวมและรายด้านของความยืดหยุ่นทนทาน
4.51 – 5.00	คะแนน หมายถึง มีความยืดหยุ่นทนทานสูงที่สุด
3.51 – 4.50	คะแนน หมายถึง มีความยืดหยุ่นทนทานสูง
2.51 – 3.50	คะแนน หมายถึง มีความยืดหยุ่นทนทานปานกลาง
1.51 – 2.50	คะแนน หมายถึง มีความยืดหยุ่นทนทานต่ำ
1.00 – 1.50	คะแนน หมายถึง มีความยืดหยุ่นทนทานต่ำที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถาม (Questionnaires) มีข้อความคำถามเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale)

การสร้างเครื่องมือ

แบบประเมินพฤติกรรมการเผชิญปัญหาของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประเมินโดยพัฒนาจากแบบประเมินรูปแบบการเผชิญปัญหา ของ สมศักดิ์ วังเยี่ยมเสริมสุข (2554) เป็นคำถามเกี่ยวกับการกระทำหรือพฤติกรรมของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ แสดงออกเมื่อต้องการลดความเครียด ความรู้สึกไม่สบายใจ โกรธ หรือคับข้องใจ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ของตน ประกอบด้วยข้อความ จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมการเผชิญปัญหา แบบมุ่งแก้ไขปัญหา จำนวน 10 ข้อ
2. พฤติกรรมการเผชิญปัญหา แบบมุ่งลดอารมณ์ จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรม หรือความรู้สึกเหล่านี้เป็นประจำ
4 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรม หรือความรู้สึกเหล่านี้บ่อยครั้ง
3 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรม หรือความรู้สึกเหล่านี้บ้าง
2 คะแนน	หมายถึง	มีพฤติกรรม หรือความรู้สึกเหล่านี้ เป็นครั้งคราว
1 คะแนน	หมายถึง	ไม่เคยมีพฤติกรรม หรือความรู้สึกเหล่านี้เลย

ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง ข้อคำถามกับเนื้อหา ในประเด็นที่ต้องการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาลงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย

หลังจากนั้นให้คะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ถ้าค่าดัชนี IC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 คำถามข้อนั้นก็มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าคำถามข้อใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 คำถามนั้นจะถูกตัดออกไป

ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ทหารพราน กรมทหารพรานที่ 43 จังหวัดปัตตานี จำนวน 45 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) และจึงนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ซึ่งแบบประเมินพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหา มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .272 ถึง .745 ข้อคำถามตัวแปรพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหา มีจำนวน 18 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) .906

การวิเคราะห์และการแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหาของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็น 5 ระดับ

การแปลผล คะแนนโดยรวมและรายด้านของพฤติกรรมกรมการเผชิญปัญหา

4.51 – 5.00	คะแนน หมายถึง เป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ใช้ในระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	คะแนน หมายถึง เป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ใช้ในระดับมาก
2.51 – 3.50	คะแนน หมายถึง เป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ใช้ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	คะแนน หมายถึง เป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ใช้ในระดับน้อย
1.00 – 1.50	คะแนน หมายถึง เป็นพฤติกรรมเผชิญปัญหาที่ใช้ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 แบบวัดการให้อภัยของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะเครื่องมือ

แบบสอบถาม(Questionnaires) มีข้อคำถามเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ (Likert scale)

การสร้างเครื่องมือ

แบบวัดการให้อภัยของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ประเมินโดยใช้กรอบการประเมินการให้อภัยของทอมป์สัน (Thompson) จากมาตรวัด Hartland Forgiveness Scale (HFS) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินการให้อภัย ในองค์ประกอบของการให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่น และการให้อภัยต่อสถานการณ์ พัฒนาจาก รัก ชูณทกาญจน์ (2556) เพื่อปรับข้อคำถามให้เหมาะสมกับทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 30 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ การให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่น และการให้อภัยสถานการณ์ ในแต่ละด้านแยกย่อยเป็น (ข้อคำถามเชิงบวก 5 ข้อ ข้อคำถามเชิงลบ 5 ข้อ) รวม 10 ข้อ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การให้อภัยตนเอง จำนวน 10 ข้อ
2. การให้อภัยผู้อื่น จำนวน 10 ข้อ
3. การให้อภัยสถานการณ์ จำนวน 10 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามเชิงบวก การให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่น การให้อภัยสถานการณ์

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมาก
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านพอประมาณ
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านค่อนข้างน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริง หรือไม่ตรงกับตัวท่านเลย

ข้อคำถามเชิงลบการให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่น การให้อภัยสถานการณ์

- 5 หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริง หรือไม่ตรงกับตัวท่านเลย
- 4 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านค่อนข้างน้อย
- 3 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านพอประมาณ
- 2 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมาก
- 1 หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด

ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่าง ข้อคำถามกับเนื้อหา ในประเด็นที่ต้องการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาลงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย

หลังจากนั้นให้คะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ถ้าค่าดัชนี IC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 คำถามข้อนั้นก็มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าคำถามข้อใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 คำถามนั้นจะถูกตัดออกไป

ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ทหารพราน กรมทหารพรานที่ 43 จังหวัดปัตตานี จำนวน 45 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) และจึงนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2 ขึ้นไป ซึ่งแบบวัดการให้อภัย มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .219 ถึง .655 ข้อคำถามตัวแปรการให้อภัย มีจำนวน 26 ข้อ และมีค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) .878

การวิเคราะห์และการแปลผล

ผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนการให้อภัยของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็น 5 ระดับ

- 4.51 – 5.00 คะแนน หมายถึง ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจในลักษณะของการให้อภัยอยู่เสมอ
- 3.51 – 4.50 คะแนน หมายถึง ค่อนข้างจะให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจค่อนข้างจะมาจากลักษณะของการให้อภัย และมีลักษณะของการไม่ให้อภัยอยู่บ้างเล็กน้อย

- 2.51 – 3.50 คะแนน หมายถึง ให้อภัยปานกลาง คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจในลักษณะของการไม่ให้อภัยเท่ากับมีลักษณะการให้อภัย
- 1.51 – 2.50 คะแนน หมายถึง ค่อนข้างจะไม่ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจค่อนข้างจะมาทางลักษณะของการไม่ให้อภัย มีการให้อภัยบ้างเล็กน้อย
- 1.00 – 1.50 คะแนน หมายถึง ไม่ให้อภัย คือ เป็นบุคคลที่มีการตอบสนองต่อสิ่งที่ก่อให้เกิดความขุ่นเคืองใจในลักษณะของการไม่ให้อภัยอยู่เสมอ

ส่วนที่ 5 แบบประเมินภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประเมินโดยเลือกใช้แบบทดสอบดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์ 15 ข้อ (Thai Mental Health Indicator Version (ฉบับใหม่) = TMHI-15)

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลผลค่าปกติ (Norm)

ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์ 15 ข้อ (TMHI-15): มีการให้คะแนนแบบประเมิน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

นิมาน ได้แก่ข้อ 1, 2, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

4 = เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด

3 = เห็นด้วยมาก หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมาก

2 = เห็นด้วยน้อย หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านค่อนข้างน้อย

1 = ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริง หรือไม่ตรงกับตัวท่านเลย

นิเสธ ได้แก่ข้อ 3, 4, 5 แต่ละข้อให้คะแนนดังต่อไปนี้

4 = ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่เป็นจริง หรือไม่ตรงกับตัวท่านเลย

3 = เห็นด้วยน้อย หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านค่อนข้างน้อย

2 = เห็นด้วยมาก หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมาก

1 = เห็นด้วยมากที่สุด หมายถึง ข้อความนั้นเป็นจริง หรือตรงกับตัวท่านมากที่สุด

(อภิชัย มงคล และ คณะ, 2552)

การสร้างเครื่องมือ

ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อทำการตรวจสอบ แก้ไขและปรับปรุงให้มีความชัดเจน ถูกต้อง และครอบคลุมเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามในแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายและสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับเนื้อหา ในประเด็นที่ต้องการวิจัยไปให้ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน พิจารณาลงความเห็น และให้คะแนนดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามข้อนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย
- 1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย

หลังจากนั้นให้คะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IC = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนความคิดเห็น}}{\text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ}}$$

ถ้าค่าดัชนี IC ที่คำนวณได้ในข้อใดมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 0.5 คำถามข้อนั้นก็มีความสอดคล้องกับเนื้อหาในประเด็นที่ต้องการวิจัย แต่ถ้าคำถามข้อใดมีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 คำถามนั้นจะถูกตัดออกไป

ตรวจสอบความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนในกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ทหารพราน กรมทหารพรานที่ 43 จังหวัดปัตตานี จำนวน 45 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมั่นรายข้อ (Item Analysis) และจึงนำมาวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นของเนื้อหา (Reliability) .753

การวิเคราะห์และการแปลผล

ดัชนีชี้วัดสุขภาพจิตคนไทยฉบับสมบูรณ์ 15 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 60 คะแนน สามารถนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ปกติที่กำหนดดังนี้

- 51 – 60 = คะแนน หมายถึงมีสุขภาพจิตมากกว่าคนทั่วไป (Good)
- 44 – 50 = คะแนน หมายถึงมีสุขภาพจิตเท่ากับคนทั่วไป (Fair)
- ≤ 43 = คะแนน หมายถึงมีสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป (Poor)

(อภิชัย มงคล และ คณะ, 2552)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยเป็นผู้รวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการทำหนังสือ เพื่อขออนุมัติทำการวิจัยจากหัวหน้าภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ไปยัง ค่ายสิรินธร จังหวัด ปัตตานี ค่ายอภัยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี และ กองพลทหารราบที่ 15 จังหวัดปัตตานี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตลอดจนขอความร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำหนังสือถึงผู้บังคับหน่วย เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ประสานฝ่ายกำลังพลของแต่ละหน่วย เพื่อกำหนด วัน เวลา สถานที่และเตรียมกำลังพล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ขึ้นดำเนินการ ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และมีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ตามวัน เวลา ที่กำหนดของแต่ละหน่วย
5. ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลและจำนวนแบบสอบถามตามจำนวนที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งระบุหมายเลขแบบสอบถามและกำหนดสัญลักษณ์แต่ละหน่วยเพื่อความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล
6. ขึ้นสิ้นสุดการวิจัย เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติ สรุปผล และจัดทำรายงานการศึกษาวิจัยฉบับสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้ในการพัฒนาเครื่องมือ ได้แก่ การหาค่าอำนาจจำแนก และวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)
2. สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าพิสัย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) เพื่อใช้สรุปลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. สถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยการเลือกตัวแปรโดยวิธีเพิ่มตัวแปรอิสระแบบขั้นตอน (Stepwise Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ความยืดหยุ่นทนทาน รูปแบบการเผชิญปัญหา การให้อภัยเป็น

ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพจิตของทหารที่ปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างสมการทำนายตัวแปรตามหนึ่งตัว จากตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัว โดยมีสมการทำนายรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการทำนายในรูปคะแนนดิบ

$$Y_i = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_iX_i + e_i$$

$$\hat{Y}_i = a + b_1X_1 + b_2X_2 + \dots + b_iX_i$$

สมการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{Y_i} = \beta_1Z_{X_1} + \beta_2Z_{X_2} + \dots + \beta_iZ_{X_i}$$

เมื่อ \hat{Y}_i หมายถึง ค่าประมาณของตัวแปรตามจากการทำนายในรูปคะแนนดิบ

\hat{Z}_{Y_i} หมายถึง ค่าประมาณของตัวแปรตามจากการทำนายในรูปคะแนนมาตรฐาน

a หมายถึง ค่าคงที่ (intercept) หรือค่าของ Y เมื่อ X มีค่าเป็นศูนย์

b_i หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยบางส่วนในรูปคะแนนดิบ (หรืออัตราการเปลี่ยนแปลงของ Y เมื่อ X เปลี่ยนไป 1 หน่วย)

β_i หมายถึง ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยบางส่วนในรูปคะแนนมาตรฐาน

X_i หมายถึง ค่าของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในรูปคะแนนดิบ

Z_{X_i} หมายถึง ค่าของตัวแปรอิสระแต่ละตัวในรูปคะแนนมาตรฐาน

e_i หมายถึง ความคลาดเคลื่อนอย่างสุ่ม (random error) (วรรรณี แกมเกต, 2555)